

Центральна міська публічна бібліотека

Інформаційно - бібліографічний відділ

Сектор краєзнавства

Краматорськ, 2020

Укладачі

Загребельна А.М.

Рибальченко О.Л.

Комп'ютерний набір

Загребельна А.М.

Рибальченко О.Л.

Редакція

Труш Н.В.

Календар знаменних і пам'ятних дат. Донецька область. 2021 рік.
[Текст] /сост. А.М. Загребельна, О.Л. Рибальченко; ред. Н.В. Труш . –
Краматорськ, ЦМПБ, 2020. - 24 с.

Січень

2 - 80 років від дня народження **Скрипника Віктора Петровича** (1941), члена Національного союзу журналістів України, почесного краєзнавця Донеччини, автора книжки «Слов'янськ у війні 2014-го», уродженця Харківської області

3 - 115 років від дня народження **Стаханова Олексія Григоровича** (1906-1977), новатора вугільної промисловості, засновника Стаханівського руху, Героя Соціалістичної Праці

9 - 30 років від часу утворення (1991) ботанічного заказника місцевого значення - **Балка Північна**. Розташований у Великоновосілківському районі біля села Времівка. На території заказника росте 200 видів рослин, із них три види занесені до Червоної книги України: волошка Талієва, ковила Лессінга, ковила волосиста.

9 - 30 років від часу утворення (1991) ботанічного заказника місцевого значення - **Знаменівська балка**. Розташований у Волноваському районі біля села Калинове. На території заказника росте 150 видів рослин, декілька видів із яких занесено до Червоної книги України: майкараган скіфський, карагана скіфська, тюльпан гранітний, ковила Лессінга.

10 - 115 років від дня народження **Рахліна Натана Григоровича** (1906-1979), народного артиста СРСР, лауреата державних премій, організатора симфонічного оркестру Донецького обласного радіокомітету. Народився на станції Сновськ (зараз місто Сновськ Чернігівської області).

13 – 85 років від дня народження **Захарченка Василя Івановича** (1936). українського письменника. Автор збірок та оповідань «У п'ятницю після обіду», «Трамвай о шостій вечора», «Стежка», «Мобілізовані», «Дзвінок на світанні», «Брат милосердний»; романів «Клекіт старого лелеки», «Міра милосердя» та ін..

14 – 115 років від дня народження **Гайворонського Василя Андрійовича** (Гайдарівського) (1906 – 1972), українського письменника, заступника головного редактора журналу «Літературний Донбас», член літ. групи «Забой» і Всеукраїнської асоціації пролетарських письменників, репресованого в 1933 році. Після Другої світової війни жив і працював в США. Автор оповідань і новел «Пугачівська рудня», «Ще одне кохання», «А світ такий гарний».

16 – 90 років від дня народження **Рибинця Василя Родіоновича** (1931), донецького письменника, лауреата літературної премії імені В.Шутова. Автор роману – трилогії «Поле хлебное, поле бранное», роману «Близнецы», збірок повістей та оповідань «Кто твой друг», «Отчий дом», «Твой след» та ін..

19 – 85 років від дня народження **Заруби Анатолія Леонідовича** (1936 -1994), донецького письменника. Автор повістей і оповідань «Заветное окно», «Терпкий запах шалфея», «Август в отчете доме», «Живите светло»

22 - 55 років від дня народження **Кота Юрія Миколайовича** (1966), українського піаніста, лауреата міжнародних конкурсів, Народного артиста України, Лауреата премії ім. Л. Ревуцького, уродженця м. Красноармійськ (з 2016 р. – м. Покровськ) Донецької області

23 – 115 років від дня народження **Добровольського Віктора Миколайовича** (1906 -1984), українського і російського актора, народного артиста СРСР. У 30-х роках працював у Сталінському музично-драматичному театрі (тепер Донецький обласний академічний музично-драматичний театр)

28 – 70 років від дня народження **Герланця Валерія Ілліча** (1951), донецького журналіста, дитячого письменника, лауреата літературних фестивалів та конкурсів «Золотий Скіф», «Достояние Донбасса», «Кленове листя» (Канада), «Территория мира и согласия» (Росія), міжнародного академічного рейтингу романів, кіносценаріїв та п'єс «Коронація слова» нагороджено «Почесною відзнакою» Митрополита Київського в усієї України. Автор книг для дітей «Рукавичка», «Необычайные приключения медвежонка Гагагава и Моли», «Сказка о золотой чешуйке» (болем 30 книг).

29 – 110 років від дня народження **Шапурми Антона Амвросійовича** (1911-1987), грецького письменника Приазов'я, перекладача, члена Національної спілки письменників України, автора віршів, поем, балад, казок «Кардьяком ту Приазовье», «Край мой Приазовский», «Морской десант», «Гост» та ін. Народився у смт Сартана поблизу м. Маріуполя.

31 - 145 років від дня народження **Олександра Миколайовича Динника** (1876-1950), вченого у галузі механіки й теорії пружності, академіка АН УРСР, АН СРСР, заслуженого діяча науки і техніки України. Його наукова і практична діяльність була пов'язана з ДонНТУ.

Цього місяця виповнюється:

180 років від дня народження **Куїнджи Архипа Івановича** (1841 – 1910), російського живописця – пейзажиста. Автор творів «Чумацький тракт», «Українська ніч», «Вечір на Україні», «Березовий гай», «Місячна ніч на Дніпрі», «Захід сонця в степу» та ін. Народився в м. Маріуполь

Лютий

3 – 105 років від дня народження **Шестакова Максима Кузьмича** (1916 - 1992) Героя Радянського Союзу. Після війни жив і працював у Маріуполі.

- - 85 років від дня народження **Самвеліяна Миколи Григоровича** (М.Г. Лесіна) (1936-1992), російського письменника. Автор історичних романів «Казачий разъезд», «Московий таїнственный посол»; повістей «Альпийський едельвейс», «Семь ошибок, включая ошибку автора», «Серебряное горло», «Дед боксера», «Век наивности», «Счастливчик Пенкин»; есе «Пока сердца для чести живы». Народився в м. Єнакієве

- - 70 років від дня народження **Єрова Миколи Панасовича** (1951), краєзнавця, члена міської організації Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка, уродженця м. Костянтинівка Донецької області

6 – 90 років від дня народження **Проценка Аркадія Дмитровича** (1931), відомого маріупольського краєзнавця, дослідника історії Маріупольщини, члена Національної спілки журналістів України, почесного громадянина міста Маріуполь, почесного краєзнавця Донеччини, автора книг «Архип Куинджи», «Из жизни Кобзаря», «Пушкин в Приазовье», «Записки мариупольского краеведа» та ін., уродженця смт Ялта Мангушського району Донецької області

7 – 110 років від дня народження **Іонова Олексія Васильовича** (1911 – 1976), донецького письменника, фольклориста, літературного критика. Автор повістей «Донецкие рассказы», «Свет шахтера», «Душа шахтера», «Полюшка», «Горная порода», «Жизнь без прикрас»; фольклорних збірок «Песни и сказы шахтеров», «Песни и сказы Донбасса», «Поет душа шахтерская»; нарисів «О писателях и книгах», монографії «Борис Горбатов» та ін..

21 – 145 років від дня народження **Кончаловського Петра Петровича** (1876-1956), російського живописця, народного художника РРФСР. Автор творів «Автопортрет з дружиною», «Новгородська серія», «Бузок», портретів та ін.. Народився в м. Слов'янськ

- 110 років від дня народження **Торіна Володимира** (Ільєвич Леонід Єфремович) (1911 – 1965), донецького письменника. Автор романів «Донецкий кряж», «Вчера были подростками», повістей і оповідань. Народився у місті Горлівка.

22 – 130 років від дня народження **Чубаря Власа Яковича** (10 (22) лютого 1891, село Федорівка, Катеринославська губернія, Російська імперія — розстріляний 26 лютого 1939, місто Москва, СРСР) — радянський державний і партійний діяч, довголітній голова Ради Народних Комісарів УСРР. З 1911 року працював на заводах

мм. Краматорськ і Маріуполь. З 1921 року – був головою Центрального правління кам'яновугільної промисловості Донбасу.

24 – 100 років від дня народження **Коцюбинського Флоріана Абрамовича** (1921 – 1991), українського скульптора, заслуженого діяча мистецтв України. Автор пам'ятника радянським воїнам на Саур – Могилі.

- 80 років від часу (1941), як засновано Краматорський завод важкого верстатобудування ім. Чубаря В.Я. тепер ВАТ «Краматорський завод важкого верстатобудування».

25 - 105 років від дня народження **Московченка Григорія Савелійовича** (1916-1995), гвардії лейтенанта артилерійсько-мінометних військ, Героя Радянського Союзу, художника, члена Спілки художників СРСР, заслуженого діяча мистецтв РРФСР. Народився у с. Стародубівка Першотравневого (з 2016 р. - Мангушського) району.

Березень

1 – 175 років від дня народження **Докучаєва Василя Васильовича**. (1846 – 1903), природознавця, засновника сучасного наукового ґрунтознавства. У 1892 році організував і очолив експедицію у Великоанадольський степ. У 1954 році колишні Оленівські кар'єри перейменовано на м. Докучаєвськ.

- 120 років від дня народження **Байдебури Павла Андрійовича**. (1901 – 1985), донецького письменника. Автор роману «Вогонь землі», повістей «Тасмниця степового шурфу», «Молодой запев» та ін..

4 – 95 років від дня народження **Крахмальнової Ніни Варфоломійвни**. (1926- 2003), донецької письменниці. Автор романів «Двое», «Откровение благополучного человека», «Формула жизни», повістей «Поздня весна», «Ветер синих высот», збірок оповідань

5 – 100 років від дня народження. **Титовича Володимира Васильовича** (1921 -2011), Героя Радянського Союзу. Народився у м. Донецьку

- 90 років від дня народження **Костянтина Васильовича Силантьєва** (1931-2005), українського співака, народного артиста України, соліста ансамблю пісні і танцю Київського військового округу, уродженця м. Дружківка

6 - 75 років від дня народження **Талашка Володимира Дмитровича** (1946), українського актора, режисера, народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка, члена Національної спілки кінематографістів України (НСКУ). Працював у Донецькому драматичному театрі ім. Артема (Донецький Національний академічний український музично-драматичний театр). Народився у м. Ковель Волинської області.

10 — 100 років від дня народження **Рижкова Івана Єрмолайовича**. (1921 - 2011), Героя Радянського Союзу. Народився в м. Єнакієве

15 – 105 років від дня народження **Ткаченка Івана Пилиповича**. (1916 – 1945), Героя Радянського Союзу. Народився в м. Донецьк.

16 – 150 років від дня народження. **Бурачека Миколи Григоровича** (1871 – 1942), українського живописця-пейзажиста, художника театру, заслуженого діяча мистецтв України. У 1938 році оформлював у Донецьку театральну виставу І. Карпенка-Карого «Наймичка»

19 – 90 років від дня народження **Андієвської Емми Іванівни** (1931), члена Національної спілки письменників України. З 1943 року живе і працює в Німеччині. Авторка збірок поезій «Народження ідола», «Пісні без тексту» та ін.. Народилася в м. Донецьк.

21- 115 років від дня народження **Прядкіна Леоніда Федоровича** (1906 – 1986), українського кінооператора. Народився у м. Краматорськ.

- --85 років від дня народження **Саренка Євген Володимирович** (1936 – 1980), українського графіка-плакатиста. Автор творів «Новий етап в освоєнні космосу», «Щастя, труд, мир», «Земля селянам» та ін.. Народився в м. Донецьк

22 - 105 років від дня народження **Григоровича Леоніда Андрійовича** (1916-1979), Героя Радянського Союзу. Жив у Маріуполі, працював електриком мартенівського цеху заводу ім. Ілліча

25 - 100 років від часу заснування (1921) Великоновосілівської районної бібліотеки

28 - 70 років від дня народження **Білозерової Лідії Семенівни** (1951), поетеси, педагога, члена літературного об'єднання «Азов'є», автора книг «Эллада! Ты не исчезнешь никогда...», «Зимняя радуга», уродженки м. Маріуполь

Квітень

3 - 85 років від часу прийняття (1936) рішення про створення у м. Донецьк футбольної команди «Стахановець» (наразі футбольний клуб «Шахтар»)

6 - 85 років від дня народження **Іванова Миколи Олександровича** (1936-1995), художника, уродженця м. Краматорськ. Працював у галузі станкового живопису: тематична картина, пейзаж, натюрморт.

9 - 85 років від часу виходу (1936) першого номера газети «Колгоспник Донеччини». Під такою назвою газета проіснувала до 1941 року; «Радянська Донеччина» (1945-1991), «Сільська Донеччина» (1991-1992). З 1999 року – часопис «Донеччина».

11 – 75 років від дня народження. **Заїки Віктора Івановича** (1946), письменника, підполковника запасу, учасник бойових дій у Афганістані. Нагороджений орденом «Красной звезды». Автор книг: «Долг, оплаченный жизнью», «Война без победы», «Колокол памяти», «Навечно в строю».

15 – 100 років від дня народження. **Берегового Георгія Темофійовича** (1921 – 1995), льотчика – космонавта, двічі героя Радянського Союзу. У довоєнні роки жив і працював у м. Єнакієве

17 - 115 років від дня народження **Марягіна Георгія Олександровича** (1906-1972), журналіста, прозаїка, автора роману «Стратег и зодчий», повісті «Когда придет твой час», науково-популярної книжки «Открыватели недр Донбасса» та ін. Народився у м. Краматорськ.

23 – 130 років від дня народження. **Прокоф'єва Сергія Сергійовича** (1891 -1953), радянського композитора, піаніста, диригента, народного артиста РРФСР. Родився у с. Сонцівка Покровського району, Донецької обл..

- 110 років від дня народження. **Замкового Валентина Полікарповича** (1911 – 2003), відомого краєзнавця Донеччини, письменника, критика. Автор роману «Український хліб», автобіографічної повісті «У плині часу». Ним написано понад 300 нарисів, статей

24 – 105 років від дня народження. **Піроженка Степана Матвійовича** (1916 – 1962), Героя Радянського Союзу. Народився в м. Маріуполі

- 120 років від дня народження **Божка Сави Захаровича** (1901-1947), письменника, автора історичних творів «Над колискою Запоріжжя», «Хмельниччина», «До моря» та ін. Учасник Другої світової війни (кореспондент фронтової газети).

Після війни повернувся на Донеччину. В одній із шкіл м. Красноармійська (тепер – м. Покровськ) було створено музей його імені.

80 років від дня народження **Хижняка Миколи Васильовича** (1941-2009), поета, прозаїка, журналіста, члена Національної спілки письменників України, уродженця Донецької області

28 – 100 років від дня народження. **Берилова Миколи Титовича** (1921 – 1996), донецького поета. Автор збірок «Штормовые облака», «Два прибоя», «Мой берег», «Гроздья ветров», «Соловьи и море» та ін.

Цього місяця виповнюється:

30 років від дня заснування Музею Прокоф'єва Сергія Сергійовича в с. Красне Покровського району

Травень

1 – 100 років від дня народження. **Зенцова Володимира Васильовича** (1921- 1995), Героя Радянського Союзу, полковник авіації. Народився у селищі Шахти №8 «Ветка» м. Донецьк

3 – 90 років від дня народження **Гончарова Єгора Івановича** (1931), донецького письменника, члена Національної спілки письменників України, лауреата обласної літературної премії ім. В. Шутова, дипломанта Всесоюзного літературного конкурсу ім. М. Островського, автора збірок повістей та оповідань «Цвет восходящего солнца», «Дом для всех»; збірки віршів «Душа» та ін.

4 - 90 років від дня народження **Екасьова Бориса Панасовича** (1931), члена Національної спілки краєзнавців України, почесного краєзнавця Донеччини, уродженця хутора Красний Яр Покровського району. Створив музей села Красний Яр, який розміщений у його сільській хаті.

5 – 110 років від дня народження. **Жердєва Миколи Прокоф'євича** (1911-1942), Героя Радянського Союзу. До війни жив у Маріуполі і працював на заводі «Азовсталь»

12 - 75 років від дня народження **Ніколіна Анатолія Гнатовича** (1946), маріупольського поета, прозаїка, публіциста, члена міського літературного об'єднання «Азов'є», автора збірок «Ноябрь в саду», «Последнее лето», «Ветер над холмами» та ін. За книгу віршів «Дельфийские видения» отримав звання «Маріуполець року-2001».

19 - 65 років від дня народження **Сірого Володимира** (1956), маріупольського поета, члена Міжнародного літературного клубу «Моряна», кандидата технічних наук, члена Національної академії наук України, уродженця м. Маріуполь

21 – 125 років від дня народження. **Дімітріу (Мармарініс А.М)** (1896-1938), грецького поета, перекладача. Викладач грецької мови у Маріупольському грецькому педагогічному технікумі. Працював літературним редактором обласного грецького видавництва

90 років від дня народження **Азарова Юрія Петровича** (1931-2012), письменника, художника, доктора педагогічних наук, автора романів «Пророки і пророчиці», «Групові люди», «Печора», «Новий світ»; книг з педагогіки «Сімейна педагогіка», «Педагогіка Любові та Свободи», «100 таємниць дитячого розвитку», «Мистецтво виховувати» та ін. Його картини експонувалися в Третьяковській галереї, Королівському замку Варшави, на виставках в Парижі і Нью-Йорку. Народився в м. Донецьк.

- 100 років від дня народження. **Рудського Федора Андрійовича** (1921 - 1982), Героя Радянського Союзу. Народився в м. Авдіївка

– 85 років від часу (1936), як у м. Донецьку засновано футбольну команду «Стахановець» (тепер футбольний клуб «Шахтар»).

27 - 75 років від дня народження **Шамаріна Олександра Євгеновича** (1946), графіка, скульптора, члена Національної спілки художників України, уродженця м. Торез

29 - 65 років від дня народження **Дєдова Володимира Миколайовича** (1956), краєзнавця, провідного наукового співробітника Святогірського історико-архітектурного заповідника, заслуженого працівника культури України, уродженця м. Донецьк

30 – 100 років від часу (1921), як засновано Науково-технічну бібліотеку Донецького національного технічного університету.

- 100 років від часу (1921), як на шахті №1 у м. Донецьку почав діяти перший у Донбасі електропоїзд

Червень

1 – 85 років від дня народження. **Бондарчука Петра Федотовича** (1936), донецького письменника. Автор повістей і оповідань «Прости мені лелько», «Ясени опівночі», «Калина край дороги», «Воскресные поезда», збірок поезій «На чистім оводі зорі», «Серцем чую» та ін..

- 105 років від дня народження **Пархоменка Івана Івановича** (1916-1997), донецького художника, учасника республіканських виставок. Будучи Головним художником м. Краматорська, керував ізостудією, створив народну картинну галерею (1957-1967 рр.), що стала згодом Художнім музеєм.

6 - 70 років від дня народження **Каранта Віктора Георгійовича** (1951-2007), актора музичної комедії, старшого викладача кафедри музичного мистецтва естради Донецької державної музичної академії ім. С. С. Прокоф'єва, заслуженого артиста України. Виступав у складі Заслуженого академічного ансамблю пісні та танцю України «Донбас».

15 - 105 років від дня народження **Кириченка Івана Васильовича** (1916-2000), живописця, графіка, члена Національної спілки художників України, автора діорам, тематичних картин, пейзажів, натюрмортів, портретів у реалістичному стилі. Працював у Донецькому архітектурному технікумі. Уродженець смт. Очеретено Донецької області.

16 – 80 років від дня народження. **Горбачова В'ячеслава Васильовича** (1941), російського письменника. Автор роману «За далью непогоди», повістей і оповідань «Земной поклон», «Испытание за молодость», та ін. Народився у м. Донецьк

18 – 75 років тому (1946) на Зуєвській ДРЕЕС введено в дію турбогенератор потужністю 100 тис. кіловат.

21 - 65 років від дня народження **Александрова Ігоря Олександровича** (1956-2001), журналіста, телевізійного менеджера, уродженця смт. Мирне Слов'янського району. Працював головним редактором, керівником і телеведучим місцевої телерадіокомпанії «ТОР» в місті Слов'янськ. Ім'я Ігоря Александрова викарбувано на Меморіалі журналістів в Музеї новин у Вашингтоні, США.

22- 85 років від дня народження **Шенделя Володимира Степановича** (1936-2019), художника, графіка, члена Національної спілки художників України, народного художника України, автора понад півтори тисячі творів, серед яких серії картин «Лицарі Сечі Запорізької», «История Донбасса», «Да, скифы мы»; серії офортів «Сказ

кам'яних могил», «Салют Перемоги»; ілюстрації до роману М. Булгакова «Мастер и Маргарита» та ін. Народився у м. Донецьк.

24 – 55 років від дня народження. **Аксьонова Валерія Вікторівна** (1966-1986), Героя Радянського Союзу, воїна - інтернаціоналіста. Народився у м. Донецьк

25 - 75 років від дня народження **Ластовенка Бориса Яковича** (1946), поета, члена Національної спілки письменників України, лауреата літературних премій ім. М. Островського, ім. Б. Горбатова, автора поетичних збірок «На белом лузі», «Русла пам'яті», «Осокори» та збірки оповідань «Снежниця»; уродженця с. Старомайорське Великоновосілківського району.

28 – 75 років від дня народження **Фіалка Олега Борисовича**. (1946), українського кінорежисера, заслуженого діяча мистецтв України. Народився у м. Дружківка

29 - 65 років від дня народження **КатричТетяни Іванівни (Сугалова)** (1956), поетеси, члена Національної спілки письменників України, учасниці конкурсу поетів-аматорів «Ліричні мелодії», автора чотирьох збірок поезій, збірок новел і нарисів: «Моє перо пише болем», «Історії села Червоне Поле в усних оповіданнях та переказах», лауреата фестивалю «Зірка Різдва-2016», уродженки м. Маріуполь

29 - 70 років від дня народження **Цехмістро Олександра Івановича** (1951), художника-живописця, заслуженого художника України, члена Національної спілки художників України, учасника всеукраїнських, обласних виставок. На громадських засадах виконав художнє оформлення Букваря для глухонімих. Уродженець смт Оленівка Волноваського району.

Цього місяця виповнюється:

85 років від часу введення в дію (1936) Слов'янського заводу кислотривкої кераміки

Липень

1 - 145 років від часу відкриття (1876) у Маріуполі чоловічої гімназії. Засновник і перший директор - Феоктист Хартахай.

- 70 років від дня народження **Бойка Вадима Григоровича** (1951-2005), українського поета, драматурга, прозаїка, перекладача, лауреата премії ім. І. Котляревського, автора понад тридцяти різножанрових п'єс, драми у віршах «Ніна Сагайдак», збірки «Рано чи пізно», комедії «Незвичайний урок»; уродженця м. Донецьк

7 – 110 років від дня народження. **Жарикова Леоніда Михайловича** (1911 - 1985), російського письменника. Автор повістей і оповідань «Огни Донбасса», «Железная земля», «Песня о шахтерах», «Озаренная», «Этюды углем», «Битва на реке Кальмиус» та ін.. Народився у м. Донецьк

- 95 років від дня народження **Загн'ятова Івана Васильовича** (1926), скульптора по дереву, почесного громадянина міста Дружківка. Окремі вироби зберігаються у Дружківському художньому музеї.

8 - 95 років від дня народження **Коменданта Юрія Сергійовича** (1926-2009), живописця, графіка, заслуженого художника України. Створював портрети, пейзажі, натюрморти, тематичні картини у традиційній техніці олійного живопису, працював у відділенні Художнього фонду України. Уродженець м. Авдіївка Донецької області.

9 – 90 років від дня народження. **Андраша Михайла Яковича (Андронников) М.Я** (1931), російського письменника. Автор гумористичних повістей та оповідань «В науке что-то есть», «Воспоминания бывшего ребенка» , «Родственные связи», «Час башни» та ін.. Народився у м. Донецьк

15 – 110 років від дня народження **Болдирєва Володимира Степановича** (1911 - 1993), українського живописця і графіка, заслуженого художника України. Автор творів «Похорон Т.Г. Шевченка в Каневі», «Нова вулиця», «Крейдяні гори» та ін.. Народився на ст.. Ханженкове (м. Макіївка).

27 – 100 років від дня народження. **Мосієнка Сергія Івановича** (1921), Героя Радянського Союзу. Народився у селі Андріївка Бахмутського району.

- 100 років від дня народження **Шутова Віктора Васильовича** (1921 - 1988), донецького поета, прозаїка. Автора поетичних збірок «Крутые уступы», «Любовь и память»; роману –хроніки «На острие войны», роману «Свет Куинджи»; повістей «Смерти смотрели в лицо», «Частный случай», «Случай Куинджи» та ін.. Почесний громадянин м. Донецька. Заснована обласна літературна премія ім. В. Шутова

28 – 105 років від дня народження **Мухіна Володимира Євграфовича** (1916 - 1996), донецького письменника. Автор романів «Ни жизни самой», «Внезапный выбор»;

повістей та оповідань «Лишь сильному впору», «Подземный десант», «Горноспасатели»; збірок поезії «Не ведая покоя», «Под землей и под солнцем» та ін.. Був членом редколегії журналу «Донбас», членом Правління Донецької письменницької організації.

85 років від дня народження **Федорова Олега Михайловича** (1936-2014), почесного краєзнавця Донеччини, члена Національної спілки краєзнавців України. Велику роботу проводив по вшануванню пам'яті В. Стуса на Донеччині. Народився у м. Горлівка Донецької області.

30 - 450 років від часу заснування (1571) м. Святогірськ (статус міста – з 1964 року, до цього сел. Баннівське, сучасна назва з 2003 року)

31 – 85 років від дня народження **Гужви Валерія Федоровича** (1936), українського поета і прозаїка, члена Національної спілки письменників України, Автор збірок поезії «Вічна спрага», «Місто», «Озеро»; повістей «Сліпий дощ», «Нічого крім зими», «Забути, згадати» та ін..

Серпень

1 - 85 років від дня народження **Бороти Віктора Степановича** (1936), урумського поета, письменника, члена Національної спілки письменників України, заслуженого тренера України і СРСР з вільної боротьби, майстра спорту СРСР. Уродженець с. Старогнатівка Тельманівського (нині - Бойківського) району Донецької області. З 2014 р. село відноситься до Волноваського району.

– 100 років від дня народження **Гуляєва Миколи Семеновича** (1921 - 1967), Героя Радянського Союзу. Народився у селі Новоселівка друга Ясинуватського району

- 80 років від дня народження **Логачова Віктора Степановича** (1941), письменника, члена Національної спілки письменників України, лауреата Міжнародної премії ім. Володимира Вінниченка, автора романів Деякий час жив та працював у містах Маріуполь та Донецьк.

- 80 років від дня народження **Білаша Бориса Федоровича**. (1941), донецького поета. Автор збірок «Живая тайна Святогорья», «На далекие костры», «Я живу», «Щедроздравье», «Славянгорье», «Вкус борьбы», «Зажги снега», «Гонг», «Марш-бросок» та ін.. Заслужений працівник культури України, лауреат Міжнародного

академічного рейтингу популярності та якості «Золота фортуна», Почесного громадянина м. Святогірськ, нагородженого орденом «За заслуги» III ступеня.

- 60 років від дня народження **Грома Олександра Павловича** (1961), письменника, члена літературного об'єднання «Азов'є», автора збірки повістей «Мальчик с Желтым Котом», «Белые паруса надежды», роману «Харальд Смелый», трилогії «Алекс и Арнуивэль», уродженця м. Маріуполь

5 – 80 років від дня народження. **Кизима Леоніда Денисовича** (1941), льотчика-космонавта, двічі героя Радянського Союзу. Народився у м. Красний Лиман (Лиман)

11 - 70 років від дня народження **Діброва Володимира Георгійовича** (1951), українського письменника, перекладача, доктора філологічних наук, члена Національної спілки письменників України, лауреата премій ім. М. Лукаша, ім. О. Щербань-Лапіки, конкурсу «Книжка року ВВС – 2007», автора збірок оповідань і п'єс: «Тексти з назвами і без назв», «Андріївський узвіз», «Короткий курс» та ін., уродженця м. Донецьк. З 1994 року живе і працює у США.

23 - 95 років від дня народження **Шевченка Олександра Івановича** (1926-2010), художника, педагога, краєзнавця, почесного громадянина Слов'янського району. У 1973 році, на базі зібраної ним колекції, було відкрито музей Народної творчості у с. Прелесне. Першим директором музею був О. Шевченко. Народився в с. Козаче (снт Райгородок) Слов'янського району Донецької області.

25 - 85 років від часу заснування (1936) сел. Кураховгрес (тепер – м. Курахове) Донецької області

26 – 105 років від дня народження. **Зубарєва Олександра Гордійовича** (1916 - 1942), Героя Радянського Союзу. Народився у м. Дружківка

29 - 215 років від часу заснування (1806) м. Дзержинськ (до 1936 - Щербинівка, з 2016 року - місто Торецьк)

- 110 років від часу заснування (1911) м. Мирноград. Історичними попередниками міста Мирнограда були два шахтарських селища, утворених біля вугільних рудників: Новоекономічне та Гродівське. У 1972 р. шахтарські селища об'єднали під загальною назвою - місто Димитров. 12 травня 2016 р. місто Димитров було перейменовано у місто Мирноград Донецької області.

Цього місяця виповнюється:

- 125 років від часу заснування (1896) Маріупольського металургійного комбінату ім. Ілліча (тепер ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат»)

Вересень

1 - 145 років від часу відкриття (1876) у м. Бахмут (з 1924 р. - м. Артемівськ, з 2016 р. - м. Бахмут) жіночого народного училища Єлизавети Бобришевої

2 - 110 років від дня народження **Донцова Бориса Наумовича** (1911-1995), одного із засновників Костянтинівського міського краєзнавчого музею, автора багатьох нарисів, буклетів та збірок про історію міста, почесного громадянина міста Костянтинівка Донецької області.

- 65 років від дня народження **Хаткіної Наталії Вікторівни** (1956-2009), донецької поетеси, прозаїка, публіциста, критика, дитячої письменниці, автора збірок «Від серця до серця», «Ліки від кохання», «Поєми», «Пташка Божа», книг: «Енциклопедія для дошкільнят», «Подаруй собі свято», «Академія важливих наук професора Бонуса», «Коли я стану джентльменом» та ін. У 1993 році отримала Обласну премію ім. В. Шутова.

5 – 110 років від дня народження **Моженка Пилипа Устиновича** (1911 - 1943), Героя Радянського Союзу. Народився у м. Донецьк

- - 65 років від часу (1956), як почало працювати Донецьке державне телебачення

10 – 100 років від дня народження **Мірошниченка Анатолія Кузьмича** (1921 - 1943), Героя Радянського Союзу. Народився у м. Костянтинівка.

11 – 85 років від дня народження **Шевченка Анатолія Васильовича** (1936), відомого літературного краєзнавця Донеччини. Автор збірника «Усна народна творчість Донбасу», книжок «Т.Г. Шевченко та Донеччина», «Топоніми Горлівки» та ін..

14 - 80 років від дня народження **Меотіс-Данченка Григорія Івановича** (1941), грецького поета Приазов'я, автора книг «Золотая моя Меотида» (грецькою мовою), «Тримонтан». Твори поета було надруковано у колективних збірках «Пирнэшу астру», «Мариуполь в созвездии Лиры», «Від берегів Азова». Народився у с. Урзуф Першотравневого (з 2016 р. - Мангушського) району

24 – 100 років від дня народження **Шалімова Володимира Федоровича** (1921), Героя Радянського Союзу. Народився у м. Харцизьк

- 85 років від дня народження **Юречка Віталія Івановича** (1936 - 2004), донецького поета, прозаїка, перекладача. Автор поетичних збірок «Пристани», «Зелений поезд», «Радуга лета», «Внутренний свет», «Сонячне коло», «Вікно», «Білий налив» та ін.

25 – 95 років від дня народження. **Бондаренка Михайла Івановича** (1926), актора Донецького обласного академічного українського музично-драматичного театру, заслуженого артиста України, нагородженого орденами «За мужність», Вітчизняної війни II ступеня, Пошани, Слави III ступеня, Грамотою Президії УРСР, медалями

26 – 85 від дня народження. **Жихарєва Микола Семенович** (1936 – 1989), донецького письменника. Автор збірки повістей і оповідань «Азовские перекаты»

Жовтень

2 – 50 років від часу відкриття (1971) Донецького обласного російського театру юного глядача (м. Макіївка)

3 – 100 років від дня народження. **Косматенка Анатолія Денисовича** (1921-1975), поета - байкаря. Автор книжок «Скіфська стежка», «Сатира, гумор, лірика», «Нові байки», «Жагуче кохання», та ін. Народився у с. Времіївка Великоновосілківського району.

7 – 110 років від дня народження. **Сараваса Павла Гавриловича** (1911-1987), грецького поета-перекладача Приазов'я. Автор віршів «Рідна сторона», «Кобзареві», «Лесі Українці», «Добридень, життя» та ін.. Народився у м. Малоянисоль Володарського району.

- 75 років від дня народження **Віталія Антоновича Арабаджи** (1946), маріупольського поета, члена літературного об'єднання «Азов'є», літературного клубу «Прометей», учасника фестивалю «Книга і преса Маріуполя», автора поетичних збірок «Небо и земля», «Притяжение любви», «Зерно», «Вера, Надежда, Любовь – вернитесь в заблудшие души» тощо. Уродженець м. Маріуполь.

8 – 95 років від часу (1926), як введено в дію турбогенератор №1 на Штерівській ДРЕС

- 70 років від дня народження **Кіора Валерія Івановича** (1951), грецького поета Приазов'я, перекладача, члена Національної спілки письменників України, автора книжок «Потерять и найти», «Печальные письма» та публікацій у колективних збірниках. Брав участь у перекладі «Кобзаря» Т. Шевченка мовами греків Приазов'я. Народився у смт Старий Крим поблизу Маріуполя.

- 60 років від дня народження **Зоца Ігоря Олексійовича** (1961), журналіста, члена Національної спілки журналістів України, почесного члена Всеукраїнського товариства «Просвіта», Почесного члена Всеукраїнської Спілки краєзнавців, члена Національної Спілки журналістів України. Народився у с. Малинівка Покровського району Донецької області.

9 - 70 років від дня народження **Талалай Раїси Петрівни** (1951), української поетеси і прозаїка, члена Національної спілки письменників України, лауреата літературної премії «Благовіст», премій імені В. Сосюри, В. Мисика. Поетичні публікації підписує іменем Раїса Харитонова. Прозові тексти та спогади з'являються, переважно, під прізвищем Талалай. Уродженка м. Горлівка, проживає у Києві.

10 - 95 років від дня народження **Бессонова Павла Олександровича** (1926-2018), мариупольського поета, прозаїка, члена Міжрегіональної спілки письменників України і Конгресу літераторів України, лауреата літературних премій ім. М. Матусовського, ім. В. Даля, ім. Б. Грінченка, автора книг «Три четверти века», «Свет и тени», «Окраина любви»

13 – 85 років від дня народження. **Черкашина Геннадія Олександровича** (1936), дитячого письменника. Автор роману - хроніки «Клянусь Землей и Солнцем», повісті «Возвращение» та ін.. Народився у м. Донецьк

16 – 80 років від дня народження. **Зіпір Надії Петрівни** (1941 - 1975), першого майстра спорту СРСР з художньої гімнастики у Донбасі, Почесного майстра спорту СРСР, 10-кратної чемпіонки Донецької області, багатократною переможницею всесоюзних змагань, тренера у Донецькому палаці спорту «Шахтар»

17 - 75 років від дня народження **Качури Володимира Васильовича** (1946), краєзнавця, члена Національної спілки краєзнавців України, автора науково-популярного видання «Історія Дружківки та її округи від найдавніших часів до кінця ХІХ століття», уродженця Вінницької області

19 - 100 років від дня народження **Догасва Володимира Івановича** (1921 - 1945), Героя Радянського Союзу. Народився у с. Даліївка Костянтинівського району

25 - 105 років від дня народження **Лисова Івана Сисойовича** (1916-1991), художника, члена Спілки художників України. Створював станкові портрети, пейзажі, натюрморти, тематичні картини у реалістичному стилі. Уродженець м. Юзівка (Донецьк).

28 – 75 років від часу заснування (1946) Покровської районної бібліотеки

29 - 65 років від дня народження **Присянока Василя Івановича** (1956), краєзнавця, лікаря, педагога, члена Національної спілки краєзнавців України з 2012 р. Народився у с. Степанівка Донецької області.

30 – 115 років від дня народження. **Григоренка Михайла Георгійовича** (1906 - 1990), Героя Радянського Союзу. У 1932 – 1936 роках працював у Маріуполі на будівництві заводу «Азовсталь»

Листопад

1 - 170 років від дня народження **Манжури Івана Івановича** (1851-1893), українського поета, фольклориста, етнографа. Перебуваючи у с. Банне (Святогірськ), записав обрядові пісні. Народився у м. Харків.

2 – 120 років від дня народження. **Лелюшенка Дмитра Даниловича** (1901 - 1987), воєначальника, генерала армії, двічі Героя Радянського Союзу. Командував 3-ю гвардійською армією Південно-Західного фронту, яка брала участь у визволенні Донбасу.

3 - 85 років від дня народження **Хапланова Миколи Веніаміновича** (1936-2008), журналіста, поета, члена Національної спілки журналістів України, члена Міжнародної асоціації письменницьких спілок, лауреата обласної літературної премії ім. В. Шутова, ім. В. Даля, автора поетичних збірок «Весенние родники», «Власть Афродиты»; повістей та оповідань «Судьбы моей простое полотно», «А жизнь прожита не зря», роману «Выбираю не тебя» та ін. Народився у смт Старобешеве Донецької області.

- 85 років від дня народження **Самвелія Миколи Григоровича (Лесина)** (1936-1992), письменника, автора історичних романів «Козачий роз'їзд», «Московії таємничий посол»; повістей «Альпійський едельвейс», «Сім помилок, включаючи помилку автора», «Срібне горло», «Дід боксера», «Вік наївності», «Щасливчик Пенкін»; есе «Поки серця для честі живі». Народився у м. Єнакієве Донецької області.

7 – 90 років від дня народження. **Жарикова Михайла Леонідовича** (1931), українського архітектора, заслуженого архітектора України. Народився у м. Слов'янськ.

9 – 60 років від часу (1961), як м. Сталіно перейменовано у м. Донецьк

10 – 115 років від дня народження **Чистякова Віктора Феофановича**. (1906 - 1959), Героя Радянського Союзу. Народився на хуторі Піски Ясинуватського району

11 - 80 років від дня народження **Талалая Леоніда Михайловича** (1941-2012), українського поета, члена Національної спілки письменників України, лауреата Шевченківської премії, премії ім. Володимира Сосюри та Літературної премії «Князь роси» ім. Тараса Мельничука, одного з визнаних неформальних літературних лідерів м. Горлівка. Уродженець Харківської області.

14 – 90 років від дня народження **Калінічева Станіслава .Сергійовича**. (1931), українського письменника, заслуженого працівника культури України. Автор роману «Невенчанная губерния», повістей, оповідань, нарисів. Народився у м. Донецьк

16 - 90 років від дня народження **Яруцького Льва Давидовича** (1931-2002), мариупольського краєзнавця, журналіста, почесного громадянина Маріуполя, автора книжок «Кальміуська паланка», «Мариупольская мозаика», «Выдающиеся греки мариупольцы», «Пушкин в Приазовье», «Архип Иванович Куинджи», «Греческая тетрадь» та ін.

22 - 100 років від дня народження **Труфанова Михайла Павловича**. (1921), Донецького художника. Автор творів «Шахтар», «Горновий», «Доменщик», «Гірник» та ін..

30 – 110 років від дня народження **Давиденка Степана Павловича**. (1911 – 1972), Героя Радянського Союзу. Народився у м. Донецьк.

- - 110 років від дня народження **Завгороднього Василя Никифоровича**. (1911 – 1961), Героя Радянського Союзу. Народився на хуторі Весела Долина Артемівського району

Грудень

1 – 115 років від дня народження **Гайворонського Василя Андрійовича**. (Гайдарівський) (1906 - 1972), українського письменника. Автор збірок оповідань і новел «А світ такий гарний», «Пугачівська дудня», «Ще одне кохання», «Заячий пастух». Народився у м. Костянтинівка.

- - 95 років від часу (1926), як засновано Донецьку обласну універсальну бібліотеку ім. Крупської.

3 – 105 від дня народження **Колесникової Лідії Морисівни**. (1916 - 2003), донецької поетеси. Автор поетичних збірок «Стріла, що мчить до зір», «Розмова в дорозі», «Намисто», «В дорозі», «Вересневий цвіт», «Клени золоті», «Стежки й літа», «Земле моя», «Рідний край» та ін.. Народилася в селищі Банно-Тетянівка (з 1938 року - *селище Банне* (Баннівське), з 1964 року - місто Слов'яногірськ, з 2003 року - місто Святогірськ).

5 – 110 років від дня народження **Коновалова Володимира Костянтиновича**. (1911 - 1967), Героя Радянського Союзу. До війни навчався у м. Донецьк

- - 100 років від дня народження **Кузьміна Валентина Сергійовича**. (1921 - 1957), Героя Радянського Союзу. До війни жив у м. Донецьк.

6 – 110 років від дня народження **Герасимова Миколи Семеновича**. (1911 -1960), Героя Радянського Союзу. Після війни жив і працював у Маріуполі.

13 – 90 років від дня народження **Татарінова Віталія Михайловича**. (1931), російського поета . Автор сатиричних мініатюр «Особые приметы», репертуарного збірника «Сорок первый – сорок пятый» та ін. Народився у м. Донецьк.

14 – 200 років від дня народження **Щербини Микола Федоровича**. (1821 - 1869), російського поета сатирика. Автор збірок «Греческие стихотворения», «Новые греческие стихотворения». Народився на хуторі Грузько-Єланчик (тепер Новоазовський район)

17 – 100 років (1921) від дня народження **Попової Надії** (Анастасії) **Василівни**– Герою Радянського Союзу. Почесна громадянка міста Донецька, нагороджена орденами «Знак Почета», «Дружбы народів», Леніна, «Красного Знамени», «Отечественной войны» 1 ступеня, медалями

22 – 70 років від дня народження. **Забірки Віталія Сергійовича** (1951), донецького письменника. Автора книжок оповідань та повістей «Право наказу», «Варіант пата», «Варіант Войнуха», «Тени сна», «Пришествие цивилизации». Народився в м. Артемівськ

24 - 145 років від дня народження **Черкасенка Спиридона Федосійовича** (1876-1940), українського поета, письменника, драматурга, народного вчителя (вчителював на Лідіївських рудниках (Юзівка), автора віршів «Шахтарі», «В царстві ночі», драм «Хуртовина», «Казка старого млина». Пісні на його вірші «Тихо над річкою», «Ой, чого ти, дубе», славнозвісний гімн закарпатських пластунів «Гей, пластуни! Гей,

юнаки!..» стали народними. Народився у м. Новий Буг Херсонської губернії (нині - Миколаївська обл.).

Цього року виповнюється

- 125 років від часу заснування (1896) Старокраматорського машинобудівного заводу
- 90 років від часу заснування (1931) Слов'янського машинобудівного заводу
- 85 років від часу відкриття (1936) Краматорського машинобудівного технікуму
- 325 років від часу заснування (1696) с. Біленьке Краматорської міськради
- 300 років від часу відкриття (1721) родовища кам'яного вугілля Григорієм Капустінін на річці Кундрючій, притоці Сіверського Дінця
- 345 років від часу заснування (1676) м. Слов'янськ (до 1784- Тор, Тавр, після - Словенськ)
- 320 років від часу (1701), Бахмутська сторожа за указом Петра I стає містом Бахмут
- 240 років від часу заснування(1781) м. Дружківка (статус міста 1938 р.)
- 235 років від часу заснування (1786) міста Харцизьк (статус міста 1938 р.)
- 220 років від часу заснування (1801) с. Сергіївка Слов'янського району
- 185 років від часу заснування (1836) м. Добропілля (при заснуванні мало назву хутір Парасковіївка, статус міста з 1953 року)
- 90 років від часу заснування (1929) м. Зугрес Харцизької міськради (статус міста з 1938 року)
- 75 років від часу заснування (1946) с-ща Клебан – Бик Костянтинівського району
- 65 років від часу (1956), як Авдіївка здобула статус міста

